

SAMOVREDNOTENJE STRATEGIJE LOKALNEGA RAZVOJA LAS DOLENJSKA IN BELA KRAJINA ZA OBDOBJE 2017–2018

1. UVOD	3
1.1 Izhodišča za delo LAS Dolenjska in Bela krajina	4
2. STRATEGIJA LOKALNEGA RAZVOJA LAS DBK	5
2.1 Tematska področja in ukrepi SLR LAS DBK	5
2.2 Izvajanje SLR LAS DBK v letih 2016–2018	6
3. TEME VREDNOTENJA SLR	6
3.1 Doseganje kazalnikov	6
3.1.1 Analiza	6
3.1.2 Zaključki	8
3.1.3 Priporočila	8
3.2 Uresničevanje ukrepov zastavljenih v SLR LAS DBK	8
3.2.1 Analiza	10
3.2.2 Zaključki	11
3.2.3 Priporočila	11
3.3 Inovativnost prispelih operacij	12
3.3.1 Analiza	12
3.3.2 Zaključki	15
3.3.3 Priporočila	15
3.4 Pregled upravičencev po sektorjih	15
3.4.1 Analiza	15
3.4.2 Zaključki	20
3.4.3 Priporočila	20
3.5 Kakovost prejetih projektnih predlogov	20
3.5.1 Analiza	20
3.5.2 Zaključki	21
3.5.3 Priporočila	21
3.6 Analiza prejetih in odobrenih operacij	22
3.6.2 Zaključek	25
3.6.3 Priporočila	25
4. SPLOŠNI ZAKLJUČKI IN PRIPOROČILA	26
4.1 Splošni zaključki	26
4.2 Splošna priporočila	27

1. UVOD

V skladu z izdelano Strategijo LAS Dolenjska in Bela krajina mora vodilni partner Razvojni center Novo mesto d.o.o. izvesti vrednotenje v okviru CLLD, in sicer vrednotenje poteka na dveh ravneh: na ravni programov zadevnih skladov (v okviru organov upravljanja) in na lokalni ravni LAS. Uredba EU 1303/2013 v točki 34.3 g uvaja obveznost spremljanja izvajanja strategije lokalnega razvoja in operacij, ki prejemajo podporo ter izvajanja posebnih vrednotenj, povezanih z izvajanjem lokalne razvojne strategije.

Območje LAS Dolenjske in Bele krajine vključuje dve geografski območji, ki pa glede na regijsko razporeditev Slovenije, sodita v isto regijo JV Slovenija. Območje Bele krajine sodi v gospodarsko najbolj ranljivi del države, za katerega veljajo posebni ukrepi. Ti so združeni v Programu Pokolpje 2016. Kljub temu, da gre za gospodarsko zelo različni razviti območji, pa se medsebojno povezani predvsem v pretoku delovne sile. V gospodarskih družbah na območju Dolenjske je našlo zaposlitev veliko število prebivalcev iz območja Bele krajine. Obe območji sta povezani tudi preko izobraževalnih institucij (Šolski center Novo mesto, Center biotehnike in turizma, Univerza Novo mesto in fakulteta FIŠ, FOŠ, FIN). V regijskem središču Novo mesto imajo sedež tudi območne institucije, pomembne za razvoj obeh območij: Zavod za varstvo narave, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Kmetijski zavod Novo mesto, ARSO OE Novo mesto; NVO stičišče nevladnih institucij. Preko projektov v katerih sodelujejo navedene institucije se obe območji vsebinsko povezujeta.

Na lokalni ravni se vrednotenje nanaša na ustreznost in uspešnost izvajanja SLR. Vključene so naslednje teme:

- Doseganje kazalnikov predpisanih z uredbo CLLD in dodatnih kazalnikov določenih na lokalnem nivoju znotraj SLR.
- Uresničevanje ukrepov zastavljenih v SLR.
- Pregled upravičencev po sektorjih, ki so se z operacijami prijavljali na sofinanciranje iz ukrepov SLR.
- Kakovost prejetih projektnih predlogov z vidika priprave vloge in razumevanja zahtevanih vsebin.
- Inovativnost prispelih operacij, vsebine se ne smejo ponavljati.
- Zagotavljanje trajnosti operacij tudi po obdobju, ko bo prenehalo sofinanciranje iz sredstev EKSRP.

Priporočilo o vrednotenju obsega ugotovitve, zaključke in poročila o:

- Ustreznost programa z vidika njegove notranje skladnosti.
- Razmerje z ostalimi strateškimi dokumenti na regionalnem in nacionalnem nivoju,
- usklajenosti in porabi finančnih virov s cilji/instrumenti programa.
- O ustreznosti finančne podpore.
- O doseganju cilje programa in indikatorjev programa.
- O učinkovitosti tehnične izvedbe programa.

Predmet vrednotenja bodo:

- Doseganje kazalnikov na ravni SLR LAS DBK 2014–2020.
- Uresničevanje ukrepov za uresničevanje zastavljenih ciljev znotraj SLR LAS DBK 2014–2020.
- Inovativnost prispelih operacij odobrenih operacij za financiranje iz sredstev SLR LAS DBK 2014–2020.

- Pregled upravičencev po sektorjih vključenih v izvedbo projektov financiranih iz sredstev SLR LAS DBK.

Namen vrednotenja:

- Preveriti učinkovitost izvajanja SLR LAS DBK 2014–2020, preveriti ali bodo odobreni in v nadaljevanju izvedeni projekti prispevali doseganju zastavljenih ciljev in kazalnikov SLR LAS DBK, učinkovitost izvajanja programa na celotnem območju LAS (razpršenost projektov tudi z vidika sodelujočih projektnih partnerjev), finančna uspešnost izvajanja pristopa CLLD z vidika porabe EU sredstev (ESRR, EKSRP).
- Pridobiti izhodišča za nadaljnje izvajanje pristopa CLLD na območju LAS DBK v obdobju 2014–2020 in pridobiti izhodišča za morebitno potrebno spremembo SLR LAS DBK.

Cilj vrednotenja:

- Pridobiti informacije o učinkovitosti, ustreznosti in uspešnosti izvajanja SLR LAS DBK v obdobju 2016–2018.
- Zaključki vrednotenja bodo izhodišče Lokalni akcijski skupini kot strokovna podlaga in napotek za pripravo zadnjih javnih pozivov LAS DBK v programskem obdobju in za pristop k Spremembi Strategije LAS DBK v smislu relokacije sredstev.

Aktivnosti vrednotenja bodo vključevale:

- Analiza prejetih in odobrenih operacij

1.1 Izhodišča za delo LAS Dolenjska in Bela krajina

Območje vzpostavitve LAS Dolenjska in Bela krajina vključuje 12 občin (Črnomelj, Metlika, Mirna Peč, Mestna občina Novo mesto, Mokronog-Trebelno, Mirna, Semič, Straža, Šentjernej, Šentrupert, Škocjan, Šmarješke Toplice). Območje LAS Dolenjska in Bela krajina leži v Jugovzhodni Sloveniji (ena izmed 12 statističnih regij v Sloveniji na ravni NUTS-3). Iz geografskega vidika je območje razdeljeno na dva dela – Dolenjsko in Belo krajino, s stališča upravnih institucij, nacionalnega pomena, pa sodi območje pod skupno območno enoto.

Oblika organiziranosti LAS Dolenjska in Bela krajina

LAS predstavlja javno zasebno partnerstvo na podeželskem območju Dolenjske in Bele krajine. LAS je sestavljena po načelu tripartitnosti iz predstavnikov različnih interesnih skupin in socio-ekonomskih sektorjev in sicer:

- a) javnega sektorja (npr. občine, javni zavodi in druge javne institucije),
- b) ekonomskega sektorja (npr. podjetniki, podjetja, kmetje podjetniki in druge ekonomske institucije) ter
- c) zasebnega sektorja (npr. zainteresirani posamezniki, kmetje, kmečke ženske in mladi, društva, nevladne organizacije in drugi predstavniki civilne družbe);

LAS ni organizirana kot pravna oseba in nima svoje davčne številke. LAS je neprofitna oblika javno zasebnega lokalnega partnerstva za razvoj podeželja za območje Dolenjske in Bele krajine. Deluje kot

pogodbno partnerstvo, na osnovi zavezujoče pogodbe med partnerji podpisniki Pogodbe o ustanovitvi in delovanju Lokalne akcijske skupine LAS Dolenjska in Bela krajina.

LAS Dolenjska in Bela krajina je za opravljanje vseh nalog povezanih z upravljanjem in finančnim vodenjem LAS pooblasti Razvojni center Novo mesto d.o.o.– vodilni partner in partnersko institucijo Razvojno informacijski center Bela krajina. Razvojni center Novo mesto d.o.o. je v skladu s Pogodbo o ustanovitvi in delovanju Lokalne akcijske skupine Dolenjska in Bela krajina (v nadaljevanju: Pogodba) zadolžen za opravljanje vseh administrativnih, tehničnih in finančnih opravil povezanih z delom LAS in črpanjem sredstev iz programa CLLD v obdobju 2014–2020.

Razvojni center Novo mesto d.o.o. ima za izvajanje vseh finančnih transakcij odprl transakcijski račun.

Pri izvajanju nalog za potrebe LAS bo Razvojni center Novo mesto d.o.o. sodeloval z Razvojno informacijskim centrom Bela krajina. Razmerje med Razvojnim centrom Novo mesto d.o.o. in Razvojnimi informacijskim centrom Bela krajina pri izvajanju nalog povezanih v zvezi z upravljanjem LAS na območju Bele krajine, je opredeljeno v medsebojnem dogovoru sklenjenim med obema upravljavcema. Dogovor določa naloge, dolžnosti, pravice in v obveznosti v partnerski zvezi.

Organi LAS:

- Skupščina
- Organ upravljanja
- Nadzorni organ
- Ocenjevalna komisija.

2. STRATEGIJA LOKALNEGA RAZVOJA LAS DBK

2.1 Tematska področja in ukrepi SLR LAS DBK

Strategija lokalnega razvoja LAS DBK 2014–2020 vključuje 4 tematska področja:

- Ustvarjanje novih delovnih mest
- Razvoj osnovnih storitev na podeželju
- Varstvo okolja in ohranjanje narave
- Večja vključenost mladih in ranljivih ciljnih skupin

Znotraj tematskih področij je oblikovanih 10 ukrepov za dosego 7 operativnih ciljev Strategije lokalnega nega razvoja. Strateški cilj Strategije LAS DBK v tem programskem obdobju je: ustvariti zelena delovna mesta, uporabiti endogene potencialne okolja (naravne, kulturne, lokalne), bogatiti raznolikost življenja na podeželju z naravi prijaznimi posegi v okolje, vse za dobrobit prebivalcev predvsem pa mladih, na katerih temelji naša prihodnost.

Cilji Strategije bodo doseženi s črpanjem sredstev iz dveh strukturnih skladov:

- EKSRP 2.442.318,25 EUR
- ESRR 1.137.565,71 EUR
- SKUPAJ 3.579.883,96 EUR

Glede na to, da LAS DBK pokriva tudi območje Bele krajine, je upravičena tudi do sredstev za sofinanciranje projektov na problemskem območju.

2.2 Izvajanje SLR LAS DBK v letih 2016–2018

V obdobju 2016–2018 sta bila objavljena dva javna poziva LAS DBK:

Na 1. Javnem pozivu 2016 (ESRR + EKSRP) je bilo prejetih 28 vlog, in sicer od tega 23 vlog za EKSRP in 5 vlog za ESRR. Upravni odbor je potrdil 12 projektov EKSRP v skupini višini sofinanciranja 776.877,11 EUR iz EKSRP sredstev in 368.491,37 EUR iz ESRR sredstev.

Projekti EKSRP so bili poslani v dokončno potrditev na ARSKTRP. Agencija je potrdila vseh 12 projektov in izdala odločbe, vendar je bil pri tem del sredstev odtegnjenih zaradi ugotovljenih nepravilnosti znotraj projektov.

Štirje projekti sofinancirani s strani Evropskega regionalnega sklada so bili poslani v potrditev na Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT) in so bili v celotni potrjeni. Nosilci oz. vodilni partnerji projektov so z MGRTjem podpisali pogodbe so sofinanciranju operacij.

Na2. Javnem pozivu 2017 za problemsko območje (ESRR + EKSRP) je bilo prejetih 5 vlog, in sicer od tega 4 vloge za EKSRP in 1 vloga za ESRR. Upravni odbor je potrdil vseh 5 projektov v skupini višini sofinanciranja 292.874,78 EUR iz EKSRP in 108.763,07 EUR sredstev ESRR. Do meseca marca 2019 so nosilci s parterji prejeli vse 4 odločbe s strani ARSKTRP, pogodbe s strani MGRT (sklad ESRR) pa upravičenec še ni prejel.

3. TEME VREDNOTENJA SLR

3.1 Doseganje kazalnikov

3.1.1 Analiza

Iz analize je razvidno, da se postopoma realizirajo vsi zastavljeni kazalniki znotraj ukrepov SLR. Z izvedbo projektov LAS DBK, odobrenih na prvih dveh javnih pozivih bo realiziranih 9 delovnih mest (EKSRP 6, ESRR 3), kar presega predvideni 2 delovni mesti v SLR. Delovna mesta, sicer ne bodo realizirana direktno znotraj ukrepov, v katerih so bila predvidena, ampak v ostalih, kar je z vidika izvajanja SLR popolnoma sprejemljivo.

SPECIFIČNI CILJ (C)	UKREP	KAZALNIK (R)	Ciljna vrednost 2020	Ostane za realiz. oz. +	VIR
1.C Izkoristiti endogene potenciale (kulturne, naravne in lokalne) za ustvarjanje NDM.	1.A Razvoj in izvajanje novih podjetniških modelov in vzpostavitev podpornega okolja za razvoj podjetništva.	R.1 Št. NDM	1	0	ESRR
		R.2 Št. implementiranih podjetniških modelov	4	2	
2.C Vzpostavitev pogojev za zelena delovna mest	1.B Povečati samooskrbnost na prehranskih in ostalih področjih.	R.3 Št. programov za dvig kvalitete hrane	3	+1	EKSRP
	1.C Organizirati skupine ponudnikov in ustvariti pogoje za skupen nastop na trgu.	R.4 Št. oblikovanih mrež lokalnih tržnic in prodajnih mest znotraj urbanih središč	3	0	ESRR
3.C Bogatiti raznolikost podeželja in ohraniti kvaliteto življenja za dolgoročno korist vseh prebivalcev na podeželju.	2.A Oblikovanje in izvajanje programov ter manjših naložb za oživitve večnamenskih stavb skupnega pomena za medgeneracijsko druženje in ostalih prostočasnih dejavnosti na podeželju.	R.5 Št. obstoječih skupnih objektov z novimi vsebinami	5	1	EKSRP
	2.B Oblikovanje in izvajanje programov ter manjših naložb za ureditev površin za skupne namene in potrebe podeželskih naselij.	R.6 Št. urejenih skupnih površ za dvig kakovosti življenja prebivalcev.	5	+2	
4.C Izkoristiti potencial okolja za razvoj zelenega in kulturnega turizma	2.C Oblikovanje in izvajanje inovativnih programov ter novih manjših naložb za povečanje turističnega obiska.	R.7 Št. NDM	1	0	
		R.9 Št. novih turističnih vsebin doživljajskega zelenega turizma	4	+4	
5.C Ohraniti in izboljšati stanje ogroženih rastlinskih in živalskih vrst in habitatnih ter v povezavi naravnih in kulturnih vrednot.	3.A Zagotavljanje kakovostne interpretacije naravne in kulturne dediščine z naravi prijaznimi ureditvami.	R.10 Št. interpretacij ohranjanj biotske raznolikosti in varstva kulturne dediščine	3	+1	EKSRP
			2	2	ESRR
6.C Zmanjševanje onesnaževanja okolja z uporabo novih alternativnih oblik mobilnosti	3.B Izvajanje okolju prijaznih oblik mobilnosti za zmanjševanje obremenjevanje okolja.	R.11 Št. novih alternativnih oblik mobilnosti	2	1	ESRR
7.C Ustvariti pogoje za večjo socialno vključenost skupin z manj priložnostmi.	4.A Opolnomočenje skupin z manj priložnostmi za vključitev v družbo in razvijanje programov socialne aktivacije.	R.12 Št. oblikovanih socialnih mrež za opolnomočenje ciljnih Skupin	2	2	EKSRR
	4.B Spodbujanje izkustvenega učenja in sobivanja z naravo za mlade in osebe s posebnimi potrebami.	R.13 Št. edukacijskih vsebin za mlade in osebe s posebnimi potrebami	4	+4	ESRR

3.1.2 Zaključki

- Večina kazalnikov je dosežena z izvedbo 1. in 2. javnega poziva ter projektov sodelovanja LAS.
- V skladu z izdelano Strategijo LAS DBK in merili, lahko prijavitelji s projektnim predlogom vplivajo na realizacijo več kazalnikov znotraj projektnih predlogov. To jim prinaša tudi več točk pri ocenjevanju projektov.
- K uspešni realizaciji prispevajo tudi projekti sodelovanja – prijava LAS na podukrep 19.3. LAS DBK je bil uspešen na vseh treh javnih razpisih. V skladu z razpoložljivimi viri kandidira na vsakem javnem razpisu le z enim projektom.
- Nedoseženi kazalniki so znotraj Ukrepa – Opolnomočenje skupin z manj priložnostmi za vključitev v družbo in razvijanje programov socialne aktivacije. Potreba po socialnih vsebinah je izražena, vendar ni ustreznih nosilcev, tudi zaradi finančne podhranjenosti tega sektorja.
- Najbolj sta presežena kazalnika št. novih turističnih vsebin doživljajskega zelenega turizma in št. edukacijskih vsebin za mlade in osebe s posebnimi potrebami, kar je razumljivo, saj se največ projektnih predlogov navezuje na to vsebino.

3.1.3 Priporočila

- Vodilni partner LAS DBK mora aktivno pristopiti k realizaciji kazalnikov v ukrepih, kjer realizacija kazalnikov slaba oz. je ni. To bo doseženo le z večjo animacijo okolja in z direktnim povabilom k sodelovanju. Sredstva znotraj ukrepov ostajajo predvsem zaradi nepoznavanja ciljev znotraj ukrepov in s tem izhaja tudi nepripravljenost okolja za pripravo projektov znotraj teh ukrepov.
- Smiselno je, da LAS razpisuje sredstva po ukrepih, s tem se bo vodilni partner lahko bolj skoncentriral na vsebine znotraj ukrepov in pomagal pri razvoju projektnih idej. Vsak ukrep ima svoje specifične, ki so vezane tako na potrebno dokumentacijo kot potencialnimi partnerji, ki so potrebni za kvalitetno izvedbo projekta.

3.2 Uresničevanje ukrepov zastavljenih v SLR LAS DBK

Razporeditev sredstev ESKRR in EKSRP znotraj ukrepov Strategije LAS DBK z upoštevanjem koriščenja sredstev odobrenih na 1. in 2. javnem pozivu LAS DBK in izvedeni spremembi strategije julij 2018.

Ukrep	Sklad	Načrtovana sredstva (EU + SLO) (v EUR)	Realiz.	Sprem.	Odstotek realiz.
Razvoj in izvajanje novih podjetniških modelov in vzpostavitev podpornega okolja za razvoj podjetništva	EKSRP				
	ESRR	204.000,00	75.903,76		128.096,24
	ESPR				
Povečati samooskrbnost na prehranskih in ostalih področjih	EKSRP	235.620,10	54.757,49	-60.000,00	120.862,61
	ESRR				
	ESPR				

Organizirati skupine ponudnikov in ustvariti pogoje za skupen nastop na trgu	EKSRP				
	ESRR	588.209,71	338.029,14	-80.000,00	170.180,57
	ESPR				
Oblikovanje in izvajanje programov ter manjših naložb za oživitev večnamenskih stavb skupnega pomena za medgeneracijsko druženje in za izvajanje ostalih prostočasnih dejavnosti na podeželju	EKSRP	480.217,25	179.402,51	-108.814,74	192.000,00
	ESRR				
	ESPR				
Oblikovanje in izvajanje programov ter manjših naložb za ureditev površin za skupne namene in potrebe v podeželskih naseljih	EKSRP	347.273,20	325.784,15	+108.814,74	130.303,79
	ESRR				
	ESPR				
Oblikovanje in izvajanje inovativnih programov ter manjših naložb za povečanje turističnega obiska	EKSRP	371.666,00	275.519,25	60.000,00	156.146,75
	ESRR				
	ESPR				
Zagotavljanje kakovostne interpretacije naravne in kulturne dediščine z naravi prijaznimi ureditvami	EKSRP	250.000,00	83.491,08		166.508,92
	ESRR	146.000,00	0,00		146.000,00
	ESPR				
Izvajanje okolju prijaznih oblik mobilnosti za zmanjšanje obremenjevanja okolja	EKSRP				
	ESRR	73.000,00	63.321,23	80.000,00	89.678,77
	ESPR				
Opolnomočenje skupin z manj priložnostmi za vključitev v družbo in razvijanje programov socialne aktivacije	EKSRP				
	ESRR	100.000,00	0,00		100.000,00
	ESPR				
Spodbujanje izkustvenega učenja in sobivanja z naravo za mlade in osebe s posebnimi potrebami	EKSRP	243.897,70	56.054,61		187.843,04
	ESRR				
	ESPR				

3.2.1 Analiza

Sredi leta 2018, po izvedbi 1. in 2. javnega poziva je LAS DBK pristopil k spremembi Strategije lokalnega razvoja LAS DBK. Izdelane so bile naslednje spremembe:

I. SPREMEMBA

Znižanje sredstev na UKREPU TP1/ 1.B – Povečati samooskrbnost na prehranskem in ostalih področjih v višini 60.000,00 EUR.

Povečanje sredstev na UKREPU TP2/2.C – Oblikovanje in izvajanje inovativnih programov ter manjših nalog za povečanje turističnega obiska v višini 60.000,00 EUR.

Obrazložitev:

Pri pripravi strategije je bil v okolju prepoznan zainteresiran nosilec in organizator samooskrbe na območju LAS. Zaradi težav v poslovanju, trenutno ni sposoben prevzeti večje odgovornosti, povezane z organizacijo ponudnikov in s tem tudi izvedbo projekta.

Z aktivacijo turističnih programov na območju LAS v skladu z novo strategijo turizma SLO, ki je usmerjena predvsem v digitalizacijo, je nastala potrebna po ureditvi manjše turistične infrastrukture in po oblikovanju turističnih produktov »zelenega turizma«. Z nadaljnjim razvojem turizma in z njim povezanega večjega turističnega obiska se bo povečalo tudi povpraševanje po lokalno pridelani hrani.

II. SPREMEMBA

Znižanje sredstev na UKREPU TP1/1.C – Organizirati skupine ponudnikov in ustvariti pogoje za skupen nastop na trgu v višini 80.000,00 EUR.

Povečanje sredstev na UKREPU TP3/3-B – Izvajanje okolju prijaznih oblik mobilnosti za zmanjševanje onesneževanja v višini 80.000,00 EUR.

Obrazložitev:

Podjetniške mreže se v regiji oblikujejo tudi s pomočjo izvedbe ostalih programov, ki jih izvaja MGRT preko SPIRIT-a na območju LAS (program SPOT, SIO, PONIJ in ostali podjetniški programi sofinancirani iz dogovora regije 3. prednostna os OP ESRR 2014–2020).

Mobilnost je eden izmed prioritarnih projektov regije v katero sodi LAS DBK. Projekt urejanja kolesarskih stez je vključen v dogovor regije, ki ga regija pripravlja za črpanje sredstev v obdobju 2018–2020. CLLD omogoča nadgradnjo navedenega programa, predvsem v delu, ki se naša na razvoj in nakup opreme in izvedbo turističnih vsebin, ki niso prioriteta razpisanih sredstev.

III. SPREMEMBA

Znižanje sredstev na UKREP TP 2/1.A – Oblikovanje in izvajanje programov ter manjših naložb za oživitve večnamenskih stavb za medgeneracijsko druženje in za izvajanje ostalih pristočasnih dejavnosti na podeželju v višini 108.814,74 EUR.

Povečanje sredstev na UKREPU TP2/2.B – Oblikovanje in izvajanje inovativnih programov ter manjših naložb za ureditev površin za skupne namene in potrebe v podeželskih naseljih v višini 108.814,74 EUR.

Obrazložitev:

V času priprave strategije LAS DBK smo dobili veliko idejnih predlogov društev, ki so se nanašali na ureditev vaških prostorov (v skupini lasti). Pri pripravi projektnih predlogov je bilo ugotovljeno, da predlagani objekti nimajo ustreznih upravnih dovoljenj (uporabno dovoljenje). Izdaja dovoljenj pa je povezana z izdelavo tehnične dokumentacije. Za društva to predstavlja dodaten strošek in zalaganje sredstev, ki jih nimajo.

Zaradi navedene problematike se je povečal interes za ureditev skupnih javnih površin (otroških igrišč, parkov, tematskih poti...). Postavitev te infrastrukture je s tehničnega in gradbenega vidika manj zahtevna, zagotovljena pa je tudi večja trajnost. Pri izvedbi aktivnosti so v vseh projektih vključena društva, ki so v nadaljevanju tudi zainteresirana, da je zgrajena infrastruktura redno vzdrževana in ohranjena.

IV. SPREMEBA

V stolpec - Časovno opredelitev izvajanja se pri vseh ukrepi vnese časovno obdobje izvajanja za vsa leta od 2016, 2017, 2018, 2019, 2020.

Obrazložitev:

Zaradi prepletanja različnih projektnih vsebin pomembnih za razvoj celotnega območja LAS in pa tudi zaradi aktivnosti znotraj projektov, izvedba katerih je v določenih primerih odvisna od letnih časov (npr. setveni projekti, prireditve na prostem), prihaja do časovnih zamikov, predvsem v smeri podaljšanja obdobja izvajanja projektov. Zaradi vseh nepredvidenih dogodkov, ki se lahko pojavijo med samo izvedbo projektov, se vsi ukrepi izvajajo celotno programsko obdobje.

3.2.2 Zaključki

- Kljub spremembam v navedenih ukrepih – prenos sredstev, morajo biti kazalniki doseženi.
- V okolju se morajo prepoznati vsebine na katere se bodo izvedba ukrepov CLLD neposredno navezovala. Pri tem je potrebno izkoristiti prednosti, ki jih program CLLD ponuja, in sicer da je z njegovo pomočjo možno sofinancirati tudi »trde« investicijske vsebine.
- Obstaja nevarnost podvajanja določenih vsebin, predvsem tistih, ki se navezujejo na podjetništvo, zato je potrebna posebna pozornost zlasti pri odobritvi teh vsebin.

3.2.3 Priporočila

- Glede na to, da morajo biti kazalniki, ki so predvideni v Strategiji lokalnega razvoja doseženi, bo potrebno večje vključenost vodilnega partnerja pri animaciji okolja za pripravo projektov za črpanje ukrepov, kjer je realizacija slabša. S tem so mišljeni predvsem ukrepi znotraj prvega tematskega področja.
- V okolju je nujno potrebno prepoznati nosilce, ki so sposobni pripraviti in v nadaljevanju izvesti projekte znotraj prvega tematskega področja. Smiselne so povezave z obema obrtnima zbornicama, ki delujeta na območju LAS DBK, pa tudi z območno gospodarsko zbornico.
- Smiselno se je povezovati tudi z izobraževalnimi inštitucijami na območju LAS DBK, predvsem Šolskim centrom Novo mesto, ki ima v svojem sklopu MIC – predvsem v smislu razvoja novih podjetniških modelov.
- Na področju samooskrbe in povezovanja se izvajajo projekti v katerih so prepoznani ponudniki (Dobrote Dolenjske, Povezovanje ponudnikov). Z nosilcema projektov je potrebno opraviti razgovor in ugotoviti, kateri so ponudniki na območju LAS, ki bi lahko s pomočjo sofinanciranja iz sredstev LAS dosegli večji razvojni preboj.

3.3 Inovativnost prispelih operacij

3.3.1 Analiza

Ocenjevanje inovativnosti:

- 1 – Prevladujoča vsebina je nova in se na območju LAS DBK še ni izvajala
- 2 – Vsebina se je izvajala v preteklem programskem obdobju
- 3 – Vsebina se izvaja v tem programskem obdobju že drugič in večkrat

PROJEKTI 1. JP EKS RP

Vlagatelj/nosilec operacije	Naziv operacije	Prevladujoča vsebina	Stop. Inovativnosti
Občina Šmarješke Toplice	Nordijska hoja na podeželju	-obnova ostrešja Koreničevega kozolca, -postavitev informacijskih tabel, urbane opreme in označitev -trasiranje nordijskih in kolesarskih poti, -ozaveščanje lokalnega prebivalstva -izdelava in tisk tiskovin.	2
Občina Škocjan	Zeliščarski center jugovzhode Slovenije	-postavitev zeliščnega vrta, -ureditev vstopne točke	1
Dom starejših občanov Metlika	Center aktivnosti - Srebrni dvor	-nakup opreme za animacijo varovancev, -obnova prostorov, -izvedba delavnice za starostnike in medgeneracijsko druženje.	1
Občina Mokronog-Trebelno	Medgeneracijska škratodežela Mokronog	-ureditev učilnice na prostem v Gozdičku škratov Mokronožcev, -ureditev krajše in daljše krožne poti po Mokronogu; -ureditev zunanega fitnesa v športnem parku Mokronog; -izvedba medgeneracijskih delavnic.	2
RIC Bela krajina	Interpretacija naravne in kulturne dediščine v Krajinskem parku Lahinja	-ureditev vstopne točke v KP Lahinja, -obnova hisov v krajinskem parku, -izvedba animacijskih dogodkov.	1
Občina Mirna	Učenje in gibanje za okolje	-izgradnja pump track proge, -delavnice za zdravo življenje,	1
Zupančič Črnomelj d.o.o.	Predstavitev in varstvo človeške ribice, na primeru črne človeške ribice v Beli krajini	-ureditev lokacije ob izviru Jelševnik-opazovalni šotor, -ureditev poti do izvira, -izvedba interpretacijske točke na domačiji Zupančič, -izvedba izobraževanj – naravoslovni dnevi za šolsko mladino , -oblikovanje in predstavitev turističnega produkta.	1
Občina Mirna Peč	MIRNOPEŠKI SLAKOV CENTER	-nakup opreme za ureditev Slakovega centra -razvoj programskih vsebin znotraj Slakovega centra, -medgeneracijsko sodelovanje – izvedba delavnic.	1

Dežela kozolcev d.o.o.	Oživitev kozolcev	-razvoj treh turističnih programov (na temo stavbne in kulturne dediščine, zdravilnih rastlin in ohranjanja narave).	2
Goran Pevec s.p.	HIŠA DRUŽENJA IN DOBROT DOLENJSKE	-izvedba investicije – izgradnja Hiše druženja in dobrot -razvoj turističnega programa na temo kulinarike in kulture pitja vina.	1
Zadruga SUPLIMI z.o.o.	Povečanje samooskrbnosti z naravnimi potenciali Bele krajine	-izvedba promocijskih aktivnosti in nakup opreme za pridelavo in predelavo ovčje volne, lanu in industrijske konoplje. -organizacija izobraževanj za pridelovalce za ohranitev in prenos znanja za delo in uporabo izdelkov iz avtohtonih surovin, tudi kot podjetniška priložnost.	1
ZIK Črnomelj	Medgeneracijski vrt	-izvedba medgeneracijskih delavnic -postavitev otroških igral.	1

PROJEKTI 1. JP ESRR

Vlagatelj/nosilec operacije	Naziv operacije	Prevladujoča vsebina	Stop. Inovativnosti
Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mest	Mreža lokalnih ponudnikov podeželskih dobrot	-oblikovanje sodobno informacijsko podprte mreže ponudnikov za skupen nastop na trgu -ureditev več prodajnih mest -izvedba izobraževanj in promocijskih aktivnosti - povečanje prodaje produktov podeželja in samooskrbe.	1
FOŠ Fakulteta za organizacijske študije NM	Odperta akademija za inovativni turizem	-priprava kurikulumuma -priprava in izvedba 4 odprtih ustvarjalnic, -ustvarjanje novih turističnih proizvodov. -podelitev certifikatov -izvedba forumov -ustanovitev odprte akademije	1
ZTR Temeniške in Mirnske doline	Razvoj in promocija kolektivne blagovne znamke in vzpostavitev mreže lokalnih ponudnikov	-razvoj pravilnikov in kriterijev za pridobitev certifikata Dobrote Dolenjske, -izvedba delavnic na temo prehrana, prireditev in objektov -razvoj kulinarčnih spominkov in prireditev, izvedba certificiranja.	2
GTM Gostinstvo in turizem d.o.o.	"Kolpa e-bike" Alternativna mobilnost ob reki Kolpi	-nakup električnih koles (25 električnih koles, postavljena 4 polnilna mesta) - razvoj novih turističnih produktov in izdelava promocijskega materiala (na novo trasiranje kolesarskih poti, kolesarske karte), -animacija lokalnega okolja	1

PROJEKTI 2 JP ESRR, EKSRP (PROBLEMSKO OBMOČJE BELE KRAJINE)

Vlagatelj/nosilec operacije	Naziv operacije	Prevladujoča vsebina	Stop. Inovativnosti
KUD Notarima Črnomelj	Ohranjanje tradicionalnih znanj v glasbi in izkustveno učenje pri mladih, starejših ter osebah s posebnimi potrebami	-nakup instrumentov in ozvočenje, -izvedba glasbenih delavnic in srečanj, -priprava strokovnega gradiva, -promocijske aktivnosti.	1

GAČE d.o.o., Semič	Vrnimo Gače otrokom	-nakup 5 snežnih topov, -izvedba športnih dogodkov za osnovne šole.	1
Občina Metlika	Hiša dobrot Bele krajine	-gradbena in obrtniška dela ter nakup opreme za Hišo dobrot v Beli krajina, -mreženje ponudnikov, -promocijske aktivnosti - izvedba strokovne ekskurzije	1
RIC Bela krajina	Igrišče znanja in druženja v Dobljčah	-ureditev igrišča k.o. Dobljče -knjižnica pod čudežnim drevesom -izvedba delavnic (življenje na podeželju) -promocijske aktivnosti	2
RIC Bela krajina	Vzpostavitev in interpretacija učne poti Nerajski lugi	-ureditev dostopa – lesena pot po Nerajskih lugih -izvedba animacijskih dogodkov	1

PROJEKTI SODELOVANJA

Vlagatelj/nosilec operacije	Naziv operacije	Prevladujoča vsebina	Stop. Inovativnosti
LAS DOLENJSKA IN BELA KRAJINA	»Zgodbe rok in krajev«	-izdelan popis rokodelcev na območju LAS DBK v katerega je bilo vključenih 60 rokodelcev, -v projektu na novo razviti/nadgrajeni 3 izdelki. -organizirano srečanje rokodelcev z izobraževalnim programom, -zbrane zgodbe in v knjigi »Zgodbe rok in krajev« objavljene lokalne zgodbe. -organizirane rokodelske delavnice, -udeležba na dveh nacionalnih promocijskih dogodkih.	1
LAS DOLENJSKA IN BELA KRAJINA	»Zaposlitvene priložnosti na kmetijah«	-informiranje in animiranje kmetij za izvajanje socialnih programov na podeželju, - izbrani 2 pilotni kmetija na območju LAS, -usposobljena 2 promotorja na območju LAS -oblikovana razvojna mreža -izdelan priročnik in promocijski material.	1
LAS DOLENJSKA IN BELA KRAJINA	»Novi izzivi slovenske drobnice«	-izdelava akcijskega načrta za vzpostavitev pogojev za razvoj drobnice -izvedba izobraževalnih programov za rejce drobnice -razvoj novih produktov (volna kot naravni material), -razvoj kulinarčne ponudbe, -promocijske aktivnosti za oživitev ovčereje na območju Bele krajine.	1
LAS DOLENJSKA IN BELA KRAJINA	»Z roko v roki do zdrave prehrane«	-Analiza potreb javnih zavod in upoštevanja zelenih javnih naročil, -Analiza ponudnikov v lokalnem okolju. -izdelava osnutka razpisne dokumentacije za izvedbo javnih naročil v javnih zavodih. -Ureditev promocijsko izobraževalnega centra. - Priprava poslovnega načrta logističnega centra. -Promocijske aktivnosti.	1

3.3.2 Zaključki

- Struktura projektov je večinoma enaka, vključuje »trdi del« - investicijo, ki je podpora »mehkim vsebinam« razvitim znotraj projektov. Projektov izključno z »mehko« vsebino (ESKRP) ni, kar je tudi razumljivo, saj projekt CLLD omogoča izvedbo investicijskih – naložbenih vsebin, ki jih v ostalih projektih financiranih iz sredstev EU skladov ni.
- Projekti financirani iz sredstev ESRR se navezujejo na mehke vsebine, predvsem izobraževalne vsebine, razen projekta E-bike. Potencial programa ESRR CLLD je s tega vidika premalo prepoznan.
- V prvih dveh javnih pozivih ni bilo ponavljajočih vsebin, je pa zanimiva povezava vsebin po območjih. Na območju mirnske doline je dan poudarek športnim vsebinam, v Beli krajini ohranjanju naravne dediščine, na ostali Dolenjski – ohranjanju kulturne dediščine območja.

3.3.3 Priporočila

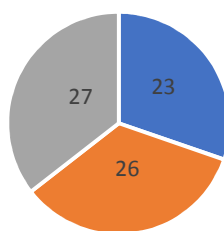
- Do sedaj razvite projektne vsebine so vezane na naravne in kulturne danosti območja in premalo na ostale potenciale kot so kmetijstvo, podjetništvo na podeželju, izvajanje socialnih programov. Pristopiti bo potrebno k iskanju in animaciji potencialnih skupin.
- Socialne vsebine, kljub temu, da je pristop CLLD namenjen predvsem dvigu kvalitete življenja ranljivih vsebin, so premalo zastopane v projektih CLLD. Potreben bo individualen pristop v smislu osebnega kontakta med izvajalci teh aktivnosti (DSO, VDC, društvi Sožitje, Sonček...) in jih povabiti k sodelovanju. To predstavlja dodatno nalogo za vodilnega partnerja LAS DBK.
- Projektne vsebine vezane na samooskrbo v katerih bodo vključeni individualni pridelovalci, pa tudi predelovalci hrane so premalo zastopane v projektih LAS. V projektu povečanje samooskrbnosti so bili prepoznani ponudniki.

3.4 Pregled upravičencev po sektorjih

3.4.1 Analiza

V projekte je vključenih skupno 76 partnerjev: od tega jih 23 prihaja iz ekonomskega sektorja, 26 iz javnega sektorja in 27 iz NVO. Razporeditev je glede na udeležene pri izvedbi programa enakomerna, neskladje pa nastaja pri finančnem črpanju sredstev CLLD. NVO so v projektih CLLD vključene s prostovoljnimi delom, v obliki prispevka v naravi, kar program LEADER/CLLD (EKSPR) omogoča. To je tudi edini način, da NVO zaradi finančne podhranjenosti in tudi dolgega finančnega toka, lahko sodelujejo v projektih LAS, kjer je prostovoljno delo članov društva ovrednoteno. Vodilne pri finančnem črpanju sredstev so občine, ki tudi najlaže izražajo javni interes, ekonomski sektor je zastopan v manjši višini, kar je tudi razumljivo, saj so posameznim investicijam, ki izkazujejo višji ekonomski donos, namenjeni drugi ukrepi PRP 2014–2020.

Prikaz števila partnerjev glede na sektor

■ Ekonomski sektor ■ Javni sektor ■ NVO

<i>Naziv projekta</i>	<i>Vlagatelj/nosilec projekta</i>	<i>Partnerji</i>	<i>SKLAD</i>	<i>Št. part.- 1-NVO 2-Ekon.sekt. 3-Javn.sek.</i>	<i>Partnerji vključeni v operacije 2x in več</i>	
Nordijska hoja na podeželju (povezava)	Občina Šmarješke Toplice	1. Terme Šmarješke Toplice 2. Turistično društvo Šmarješke Toplice 3. Športno turistično društvo Bela Cerkev 4. Branko Korenič, kmetijsko gospodarstvo	EKSRP	Št. part.- NVO Ekon.sekt. Javn.sek	5 2 2 1	
Zeliščarski center jugovzhodne Slovenije	Občina Škocjan	1. Sonček – Društvo za cerebralno paralizo Dolenjske in Bele krajine 2. Mizarstvo Bajt, Novo mesto 3. Prostovoljno gasilsko društvo Zagrad 4. Turistično društvo Zagrad, Mizarstvo Bajt d.o.o.	EKSRP	Št. part.- NVO Ekon.sekt. Javn.sek	5 3 1 1	
Center aktivnosti - Srebrni dvor (povezava)	Dom starejših občanov Metlika	1. Fakulteta za zdravstvene vede Novo mesto 2. Jazon d. o. o (PE Metlika) 3. Zavod Lintvern so. p.	EKSRP	Št. part.- NVO Ekon.sekt. Javn.sek	4 3 1	
Medgeneracijska škratodežela Mokronog (povezava)	Občina Mokronog-Trebelno	1. Lovska družina Mokronog 2. Društvo upokojencev Mokronog-Trebelno 3. Osnovna šola Mokronog	EKSRP	Št. part.- NVO Ekon.sekt. Javn.sek	4 2 0 2	
Interpretacija naravne in kulturne dediščine v Krajinskem parku Lahinja (povezava)	RIC Bela krajina	1. Občina Črnomelj 2. Društvo sončno kolo	EKSRP	Št. part.- NVO Ekon.sekt. Javn.sek	3 1 0 2	
Učenje in gibanje za okolje (povezava)	Občina Mirna	1. Osnovna šola Mirna 2. Društvo upokojencev Mirna 3. Komunala Trebnje d.o.o. 4. Društvo za šport, kulturo in turizem 5. Partizan Mirna, Dana, d.o.o. 6. Društvo tabornikov Rod mirne reke Mirna	EKSRP	Št. part.- NVO Ekon.sekt. Javn.sek	7 3 2 2	
Predstavitev in varstvo človeške ribice, na primeru črne človeške ribice v Beli krajini	Zupančič Črnomelj d.o.o.	1. Občina Črnomelj 2. Zavod RS za varstvo narave 3. Društvo Proteus okoljsko gibanje Bela krajina 4. RIC Bela krajina	EKSRP	Št. part.- NVO Ekon.sekt. Javn.sek	5 1 1 3	Občina Črnomelj RIC Bela krajina

MIRNOPEŠKI SLAKOV CENTER (povezava)	Občina Mirna Peč	1. Kompas Novo mesto d.o.o. 2. OŠ TONETA PAVČKA MIRNA PEČ 3. TURISTIČNO DRUŠTVO MIRNA PEČ	EKSRP	Št. part.- NVO Ekon.sekt. Javn.sek	4 1 1 2	
Oživitev kozolcev	Dežela kozolcev d.o.o.	1. Občina Šentrupert, 2. Turistično društvo Šentrupert, 3. Fakulteta za upravljanje, poslovanje in informatiko Novo mesto	EKSRP	Št. part.- NVO Ekon.sekt. Javn.sek	4 1 1 2	
HIŠA DRUŽENJA IN DOBROT DOLENJSKE	Goran Pevec s.p.	1. BOJAN BRCAR, 2. Zavod za trajnostni razvoj Temeniške in Mirnske doline, 3. VINOGRADNIŠKO DRUŠTVO ŠENTRUPERT, 4. OBČINA ŠENTRUPERT	EKSRP	Št. part.- NVO Ekon.sekt. Javn.sek	5 1 3 1	Občina Šentrupert
Povečanje samooskrbnosti z naravnimi potenciali Bele krajine	Zadruga SUPLIMI z.o.o.	1. Javni zavod Krajinski park Kolpa; 2. Mirabilis, poslovne dejavnosti in gradbene storitve d.o.o.; 3. RIM LAN, društvo za kmetijstvo, turizem, kulinariko in domače obrti; 4. Eko društvo Krupa	EKSRP	Št. part.- NVO Ekon.sekt. Javn.sek	5 2 2 1	
Medgeneracijski vrt	ZIK Črnomelj	1. Mladinski center BIT Črnomelj 2. Knjižnica Črnomelj	EKSRP	Št. part.- NVO Ekon.sekt. Javn.sek	3 0 0 3	
Mreža lokalnih ponudnikov podeželskih dobrot (povezava)	Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto	1. Fakulteta za informacijske študije v Novem mestu; 2. KZ Krka z.o.o.; 3. Društvo za gospodarski in kulturni razvoj podeželja ter ohranjanje krajine ...– 4. Društvo Grmčani	ESRR	Št. part.- NVO Ekon.sekt. Javn.sek	5 2 2 1	
Odperta akademija za inovativni turizem (povezava)	FOŠ Fakulteta za organizacijske študije NM	1. Grm Novo mesto - Center biotehnike in turizma; 2. Visoka šola za upravljanje podeželja Grm NM; 3. Kompas Novo mesto d.o.o. 4. Terme Krka, d.o.o.	ESRR	Št. part.- NVO Ekon.sekt. Javn.sek	5 0 4 1	Visoka šola za upravljanje podeželja.
Razvoj in promocija kolektivne blag. znamke in vzpostavitev mreže lokalnih	ZTR Temeniške in Mirnske doline	1. Občina Mirna Peč, 2. Občina Šentrupert,	ESRR	Št. part.- NVO	5 0	Občina Šentrupert

ponudnikov (povezava)		3. Občina Škocjan, 4. Zavod Novo mesto		Ekon.sekt. 1 Javn.sek 4	
"Kolpa e-bike" Alternativna mobilnost ob reki Kolpi (povezava)	GTM Gostinstvo in turizem d.o.o.	1. JAVNI ZAVOD KRAJINSKI PARK KOLPA; 2. OBČINA METLIKA; 3. KOLESARSKO DRUŠTVO METLIKA	ESRR	Št. part.- NVO 4 Ekon.sekt. 1 Javn.sek 2	Javni zavod krajinski park Kolpa
Ohranjanje tradicionalnih znanj v glasbi in izkustveno učenje pri mladih, starejših in osebah s posebnimi potrebami	KUD Notarima Črnomelj	1. Osnovna šola Milke Šobar Nataše, 2. Varstveno delovni center Črnomelj, 3. Belokranjec d.o.o	EKSRP	Št. part.- NVO 4 Ekon.sekt. 1 Javn.sek 2	Občina Šentrupert
Vrnimo Gače otrokom	GAČE d.o.o.	1. Center šolskih in obšolskih dejavnosti, 2. Športno društvo Zavoj	EKSRP	Št. part.- NVO 3 Ekon.sekt. 1 Javn.sek 1	
Hiša dobrot Bele krajine	Občina Metlika	1. Društvo vinogradnikov Metlika; 2. Turistično društvo Vigred Metlika	ESRR	Št. part.- NVO 3 Ekon.sekt. 2 Javn.sek 0 1	
Igrišče znanja in druženja v Dobljčah	RIC Bela krajina	1. Občina Črnomelj, 2. Knjižnica Črnomelj, 3. Krajevna skupnost Dobljče, 4. Športno društvo Dobljče, 5. Prostovoljno gasilsko društvo Dobljče	EKSRP	Št. part.- NVO 6 Ekon.sekt. 2 Javn.sek 0 4	Občina Črnomelj RIC Bela krajina Občina Metlika
Vzpostavitev in interpretacija učne poti Nerajski lugi	RIC Bela krajina	1. Občina Črnomelj in 2. Folklorna skupina Dragatuš	EKSRP	Št. part.- NVO 3 Ekon.sekt. 1 Javn.sek 0 2	RIC Bela krajina Občina Črnomelj

3.4.2 Zaključki

- V izvajanje lokalne razvojne strategije je vključenih 76 partnerjev, od tega predstavnikov NVO 27, ekonomskega 23 in 26 javnega sektorja. Prevladuje javni sektor, tako po odstotku udeležbe, kot finančno.
- NVO sektor je vključen v vseh projektih, predvsem v deležu, ki se nanaša na uveljavljanje prispevka v naravi. V projektih sodelujejo kot izvajalci posameznih aktivnosti, manj pa kot nosilci investicij oz. vodij projekta.
- Zastopanost ekonomskega sektorja je manjša, kar je tudi razumljivo glede na specifične strategije lokalnega razvoja, ki podpira projekte javnega pomena in manj individualne projekte.
- V prvih dveh javnih pozivih se partnerji niso ponavljali, kar je razumljivo, saj so bili nosilci in partnerji, katerim so bila odobrena sredstva sredi izvajanja ali pa v pričakovanju odločb. V nadaljevanju je realno pričakovati, da se bodo prijavitelji ponavljali.

3.4.3 Priporočila

- Potrebna je večja aktivnost NVO sektorja pri izvedbi projektov, predvsem v smislu vodenja projektnih aktivnosti in tudi večjega finančnega vložka. V okviru Garancijske sheme za Dolenjsko, sicer deluje shema za predfinanciranje, ki pa je med NVO premalo prepoznana. O tem je potrebno obvestiti NVO stičišče JVS, da bo o tem obvestilo svoje člane.
- K sodelovanju je potrebno pritegniti ekonomski sektor, predvsem v ukrepih, ki so vezani na povezovanje ponudnikov in samooskrbo. Kvalitetne projekte, ki bodo ustrezali kriterijem pozivov CLLD, bo možno razviti le s pomočjo mreženja, povezovanja ponudnikov.
- V naslednjih javnih pozivih obstaja nevarnost, ponovitve prijav partnerjev, ki so s svojo prijavo uspeli na prvih javnih pozivih. Strategija LAS DBK nima zgrajenih mehanizmov, da bi to preprečila. V tem primeru je smiselno, da se ti pri pripravi in izvajanju projektov povezujejo z novimi partnerji.

3.5 Kakovost prejetih projektnih predlogov

3.5.1 Analiza

Na prvi javni je do roka (10. 2. 2017) je pravočasno prispelo **28 vlog**, s skupnim zneskom sofinanciranja v višini **1.818.832,97 EUR**. Za sofinanciranje iz kmetijskega sklada (**EKSRP**) je **vlogo oddalo 23 prijaviteljev**, za sredstva regionalnega sklada (**ESRR**) pa **5 prijaviteljev** s partnerji. **Šest (6) vlog ni bilo administrativno popolnih** oziroma primernih za nadaljnjo obravnavo. **Dvaindvajset (22) nosilcev operacij je bilo pozvanih k oddaji dopolnitev**, ki so bile vse oddane v roku in ustrezne, zato je **bilo vseh 22 vlog primernih za vsebinsko ocenjevanje po specifičnih merilih**. V začetku meseca aprila se je Ocenjevalna komisija sestala zadnjič in uskladila mnenja ter ocene operacije. **Ena operacija ni dosegla minimalno število točk pri ocenjevanju** (prag 60 točk, operacija dosegla 59), zato je bila v nadaljevanju izločena oz. neizbrana za sofinanciranje. Ostalih pet (5) vlog je bilo glede na doseženo število točk izključenih iz predloga o izbranih operacijah.

Na drugi javni poziv do (29. 3. 2018) je pravočasno prispelo **5 vlog**, s skupnim zneskom sofinanciranja v višini **401.645,39 EUR**. Za sofinanciranje iz kmetijskega sklada (EKSRP) so vlogo oddal 4 prijavitelji, za sredstva regionalnega sklada (ESRR) pa **1 prijavitelj s partnerji**. Vsi prijavitelji so prejeli dopolnitve, ki so bile popolne, zato so bili projekti dani v nadaljnjo obravnavo.

3.5.2 Zaključki

- V prvem javnem pozivu sta bila združena, tako poziv za sredstva ESRR kot sredstva EKSRP. Glede na to, da je bil javni poziv objavljen prvič, pa tudi zaradi nedorečenih pravil pri izvajanju pristopa CLLD, je nastala na terenu zmeda. Razpisana so bila sredstva vseh 11 ukrepov. Vsak ukrep mora slediti svojemu specifičnemu cilju in prispevati k uresničevanju kazalnika za ta ukrep navedenega v Strategiji LAS DBK. Organizirane delavnice so prispevale k poznavanju strategije, vendar je bilo za pripravo projektov potrebno bolj poglobljeno poznavanje tako same strategije kot tudi priprave EU projektov. Težave so nastale pri izpolnjevanju prijavnic, predvsem v delih, ki so se nanašale na oblikovanje aktivnosti in podaktivnosti znotraj projekta, oblikovanje kazalnikov in obrazložitev le-teh. Dodatno težavo je povzročilo pridobivanje 3 ponudb – kot dokazilo za vsak strošek v projektu in soglasij tako upravnih kot naravovarstvenih in kulturno varstvenih soglasij. Zaradi vsega navedenega je bil podaljšan javni poziv, saj je bilo iz razgovorov in informacij, ki jih je moral nuditi potencialnim prijaviteljem vodilni partner LAS DBK razvidno, da so vsebine nedomišljene in slabo pripravljene.
- V drugem javnem pozivu so bili razpisani trije ukrepi drugega tematskega področja SLR in ukrep četrtega tematskega področja EKSRP ter en ukrep ESRR. Javna poziva sta bila objavljena ločeno, in sicer posebej za sredstva ESRR in EKSRP. Z ločitvijo obeh javnih pozivov je LAS DBK zmanjšal menjavo pravil, ki so specifična za posamezni sklad in s tega vidika olajšal delo prijaviteljem. Hkrati so bila razpisana le sredstva 5 ukrepov, kar je omogočilo, da se je vodilni partner RC NM lahko bolj skoncentriral na specifični cilje znotraj posameznega ukrepa.

3.5.3 Priporočila

- V nadaljnjih pozivih LAS DBK je smiselno, da se pripravita ločena javna poziva, posebej za sredstva ESRR in posebej za sredstva EKSRP. Vsak sklad ima svoje pravila priprave projektne dokumentacije kot tudi nadaljnje izvajanja. Za oba sklada je potrebno pripraviti tudi ločene vloge, saj mora biti vsebina prijavnice prilagojena zahtevam elektronske aplikacije, ki je v primeru EKSRP e-kmetija, ESRR pa e-MA.
- Priporočljivo je, da se skupaj razpisujejo ukrepi, ki so vsebinsko povezani, saj je s tem svetovanje lažje, pa tudi projekti so med sabo lažje primerljivi. Posebej se razpišejo ukrepi, ki se navezujejo na urejanje javnih površin in objektov ter ohranitev naravne in kulturne dediščine ter ohranja biodiverzitete. V naslednjem javnem pozivu se razpišejo ukrepi, ki so povezani z organizacijo samooskrbe in povezovanjem ponudnikov.
- Izvedba delavnic je na terenu potrebna, saj to zahtevata obe pristojni ministrstvi in je tako zapisano tudi v strategiji, vendar je večji učinek dosežen z individualni svetovanjem po sistemu »ena na ena«, zato je smiselno, da je vodilni partner LAS DBK prisoten na vseh delavnicah, sestankih, kjer tudi vabi potencialne prijavitelje na individualno svetovanje, kar tudi omogočajo pravila izvajanja pristopa CLLD.

3.6 Analiza prejetih in odobrenih operacij

1. JAVNI POZIV EKSRP

Evidenčna številka LAS	Vlagatelj/nosilec operacije	Naziv operacije	Upravičeni stroški	Zaprošen znesek sofinanciranja 80%	Odobren znesek sofinanciranja	ODLOČBA PREJETA	% realizacije
LASDBK_2016_01	Občina Šmarješke Toplice	Nordijska hoja na podeželju	43.983,48 €	35.316,68 €	35.186,78 €	20.02.2018	99,63%
LASDBK_2016_03	Občina Škocjan	Zeliščarski center jugovzhode Slovenije	54.772,31 €	96.000,00 €	38.340,62 €	20.04.2018	39,94%
LASDBK_2016_06	Dom starejših občanov Metlika	Center aktivnosti - Srebrni dvor	56.367,32 €	46.103,73 €	45.093,86 €	20.02.2018	97,81%
LASDBK_2016_07	Občina Mokronog-Trebelno	Medgeneracijska škratodežela Mokronog	32.183,13 €	26.186,50 €	25.746,50 €	20.02.2018	98,32%
LASDBK_2016_10	RIC Bela krajina	Interpretacija naravne in kulturne dediščine v Krajinskem parku Lahinja	72.440,33 €	63.403,25 €	57.952,26 €	3.01.2018	91,40%
LASDBK_2016_11	Občina Mirna	Učenje in gibanje za okolje	115.137,72 €	92.730,32 €	92.110,17 €	2.03.2018	99,33%
LASDBK_2016_14	Zupančič Črnomelj d.o.o.	Predstavitve in varstvo človeške ribice, na primeru črne človeške ribice v Beli krajini	104.363,86 €	83.934,46 €	83.491,08 €	3.4.2018	99,47%
LASDBK_2016_16	Občina Mirna Peč	MIRNOPEŠKI SLAKOV CENTER	184.553,92 €	96.000,00 €	95.968,03 €	20.3.2018	99,97%
LASDBK_2016_18	Dežela kozolcev d.o.o.	Oživitev kozolcev	41.103,31 €	47.355,97 €	32.882,65 €	20.4.2018	69,44%
LASDBK_2016_19	Goran Pevec s.p.	HIŠA DRUŽENJA IN DOBROT DOLENJSKE	117.985,10 €	95.988,08 €	94.388,08 €	11.5.2018	98,33%
LASDBK_2016_21	Zadruga SUPLIMI z.o.o.	Povečanje samooskrbnosti z naravnimi potenciali Bele krajine	68.446,86 €	54.834,50 €	54.757,49 €	20.4.2018	99,86%
LASDBK_2016_24	ZIK Črnomelj	Medgeneracijski vrt	32.763,88 €	32.023,49 €	26.211,11 €	20.3.2018	81,85%
SKUPAJ			924.101,22 €	769.876,98 €	682.128,63 €		88,60%

1. JAVNI POZIV ESRR

Evidenčna številka LAS	Vlagatelj/nosilec operacije	Naziv operacije	Upravičeni stroški	Zaprošen znesek sofinanciranja 80%	Odobren znesek sofinanciranja 80%	ŠT. POGODBE in DATUM PREJETA	% realiz.
LASDBK_2016_12	Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mest	Mreža lokalnih ponudnikov podeželskih dobrot	120.521,00 €	96.416,80 €	96.416,80 €	C2130-17-330031 23.2.2018	100,00%
LASDBK_2016_15	FOŠ Fakulteta za organizacijske študije NM	Odprta akademija za inovativni turizem	94.879,70 €	75.903,76 €	75.903,76 €	C2130-17-330027 15.2.2018	100,00%
LASDBK_2016_22	ZTR Temeniške in Mirnske doline	Razvoj in promocija kolektivne blagovne znamke in vzpostavitev mreže lokalnih ponudnikov	166.061,97 €	132.849,58 €	132.849,58 €	C2130-17-330032 15.2.2018	100,00%
LASDBK_2016_28	GTM Gostinstvo in turizem d.o.o.	"Kolpa e-bike" Alternativna mobilnost ob reki Kolpi	79.151,54 €	63.321,23 €	63.321,23 €	C2130-17-330034 15.2.2018	100,00%
		SKUPAJ	460.614,21		368.491,37		

2. JAVNI POZIV EKSRP

Naziv projekta	Celotna vrednost operacije	Sofinanciranje 80 %	Odobreno z odločbo	Št. odločbe	% sofin.
Ohranjanje tradicionalnih znanj v glasbi in izkustveno učenje pri mladih, starejših in osebah s posebnimi potrebami	41.639,12 €	29.843,50 €	29.844,32 €	33152-4/2018/5	100,00%
Vrnimo Gače otrokom	136.778,03 €	90.296,26 €	90.296,26 €	33152-5/2018/6	100,00%
Igrišče znanja in druženja v Dobljčah	109.859,27 €	76.749,98 €	76.750,50 €	33152-6/2018/6	100,00%
Vzpostavitev in interpretacija učne poti Nerajski lugi	133.906,63 €	95.990,72 €	95.983,32 €	33152-7/2018/4	99,99%
	422.183,05 €	292.880,46 €	292.874,40 €		

3.6.1 Analiza

Zaradi nedorečenih pravil pri izvajanju 1. javnega poziva je bila realizacija, primerjava med zaprošenimi sredstvi LAS DBK in končnim financiranjem nekoliko slabša, in sicer v višini 88,6 % sredstev. Odstopanje je posledica:

- Vlogi ni bilo priloženo gradbeno dovoljenje. Projekt se je nanašal na ureditev objekta, ki je bil zgrajen pred letom 1967. Kljub opozorilom vodilnega partnerja, da mora biti zaradi predvidenih posegov v konstrukcijo objekta, le to priloženo, tega prijavitelj ni storil. V tej fazi vodilni partner nima pristojnosti, da projekt zavrne.
- Pridobljena so bila soglasja (kulturno varstveno, soglasje lastnika, da se strinja s posegom v nepremičnino) po oddaji vloge na Javni poziv. Pred spremembo Uredbe so se vsa soglasja, ki so bila pridobljena po preteku roka za oddajo projektnega predloga, upoštevala kot neveljavna.

Pri izvedbi 2. javnega poziva, je zaradi sprememb Uredbe, ki so nanašala predvsem na pridobivanje ponudb, pa tudi soglasij, ki jih lahko potencialni prijavitelj dostavi na poziv vodilnega partnerja LAS v času dopolnitev. Realizacija med zaprošenimi sredstvi na Agenciji in odobrenimi je znašala 100 %.

Sredstva, ki jih ARSKTRP v projektih ni odobrila za LAS niso izgubljena, ampak se vrnejo v maso LAS.

3.6.2 Zaključek

- Višina odobrenih sredstev, ki jih potencialni prijavitelj pridobi za izvedbo projekta, je v veliki meri odvisna od pripravljenosti vloge in tudi od vodilnega partnerja, ki kompletira vlogo pred oddajo na ARSKTRP.
- Pomembno vlogo pri tem ima tudi Ocenjevalna komisija, ki mora biti v fazi pregleda vlog pozorna na vsa potrebna soglasja, ki jih morajo prijavitelji priložiti. Pri tem so mišljena predvsem soglasja (naravno varstveno, kulturno varstveno soglasje), ki jih je možno v času dopolnitev še dostaviti. To ne velja za gradbeno dovoljenje, ki mora biti v času oddaje vloge že pravnomočno.
- Pri pripravi vloge je pomembno tudi sodelovanje potencialni prijavitelj in vodilni partner LAS. V primerih, ko pri pripravi vloge že od začetka sodeluje vodilni partner LAS, je teh napak manj in je tudi realno pričakovati, da bodo zaprošena sredstva v projektu, na Agenciji tudi dejansko odobrena.
- Priprava vloge CLLD je kljub sorazmerno nizki vrednosti zelo zahtevna, saj morajo biti projekti več partnerski pa tudi sektorsko razpršeni. Povezujejo se mehke in investicijske vsebine, kar prijaviteljem povzroča težave.

3.6.3 Priporočila

- Nadaljnji javni pozivi LAS se objavljajo po ukrepih. S tem se vodilni partner LAS DBK lahko bolj osredotoči na vsebino in zahteve (potrebna dovoljenja, soglasja) povezane s pripravo vlog za posamezni ukrep.
- Prijavitelje je potrebno spodbuditi, da bodo že v času priprave vloge sodelovali z vodilnim partnerjem, saj so le tako lahko vloge kvalitetno pripravljene in upoštevana vsa specifična pravila izvajanja pristopa CLLD.
- Vodilni partner LAS DBK mora vse novice v zvezi z izvajanjem pristopa sproti objavljati na spletni strani in v spletnih novicah.

4. SPLOŠNI ZAKLJUČKI IN PRIPOROČILA

4.1 Splošni zaključki

- **Ustreznost programa z vidika njegove notranje skladnosti,**

Pravila izvajanja pristopa CLLD zahtevajo dosledno upoštevanje načrtanih smernic znotraj strategije lokalnega razvoja. Vsako odstopanje od zastavljenih ciljev znotraj strategije zahteva spremembe, ki pa so povezane z dolgotrajnimi postopki. V letu 2018 je bila izvedena ena sprememba, in sicer finančna prerazporeditev sredstev znotraj ukrepov in sprememba mejnikov. Načrtani mejniki niso bili doseženi, zaradi vseh težav povezanih z izvajanjem pristopa CLLD v Sloveniji. V tem programskem obdobju se je Uredba o izvajanju pristopa CLLD spreminjala 5 krat.

- **Razmerje z ostalimi strateškimi dokumenti na regionalnem in nacionalnem nivoju,**

Pri izvajanju pristopa CLLD moramo slediti tudi ostalimi strateškim dokumentom. Na regionalnem nivoju je to Regionalni razvojni program, v katerem je izvajanje pristopa CLLD vključeno v ukrepih za trajnostni razvoj podeželja. V skladu z zastavljenimi cilji znotraj regionalne programa, morajo projekti CLLD prispevati k zaščiti biodiverzitete in kulturne dediščine na tem območju, smotrni uporabi endogenih potencialov na tem območju, povečevanju samooskrbe in vključevanje ranljivih ciljnih skupin v izvajanje projektov CLLD na tem območju.

Na nacionalnem nivoju sta osnovna strateška dokumenta Program razvoja podeželja za črpanje sredstev 2014–2020 (PRP 2014–2020) EKSRP in Operativni program za izvajanje za izvajanje kohezijske politike 2014–2020 (OP KP 2014–2020 ESRR). Projekti sofinancirani iz sredstev CLLD morajo po svoji vsebini prispevati k zastavljenim ciljem znotraj PRP 2014–2020, Ukrepi 19 – Podpora za lokalni razvoj v okviru pobude LADER – cilj spodbujati večjo vključenost, zmanjševanje revščine in gospodarski razvoj podeželskih območij s poudarkom na pospeševanju lokalnega razvoja podeželskih območij.

V Operativnem programu za izvajanje kohezijske politike 2014–2020 je izvajanje pristopa CLLD vključeno v 9 prednostno os – zmanjšanje revščine in večja socialna vključenost. Projekti so namenjeni razvoju podjetniških veščin in znanja znotraj urbanih središč.

- **Usklajenosti in porabi finančnih virov s cilji/instrumenti programa.**

Sredstva znotraj strategije so razporejena v skladu z navodili za pripravo strategij lokalnega razvoja, po katerih mora biti vsaj 10 % sredstev namenjenih za izvajanje projektov znotraj posameznega tematskega področja. Glede na to, da je bila po objavi prvega javnega poziva poraba znotraj nekaterih ukrepov slabša od predvidene, so bila sredstva iz teh ukrepov prenesena na ukrepe, kjer je povpraševanje po sredstvih večje. V nadaljnjih javnih pozivih bodo sredstva razpisana po ukrepih, le tako bo možno slediti smernicam zapisanih v Strategiji LAS DBK.

- **O ustreznosti finančne podpore**

Projekti, ki se izvajajo v okviru ukrepov Strategije LAS DBK so financirani v višini 80 %. Stopnja financiranja je enaka za projekte ESRR in EKSRP. Stopnja financiranja je ugodna v primerjavi z ostalimi EU razpisi, kjer je ta nižja, težava pa nastaja pri uveljavljanju DDV, ki je z vidika EU neupravičen. Težava nastaja pri zalaganju lastnih sredstev za izvedbo projekta, predvsem zaradi finančne podhranjenosti nevladnega sektorja, pa tudi dolgega finančnega toka (med plačilom računov in

nakazilo ARSKTRP lahko mine celo leto). Sodelovanje društev v projektu smo rešili s pomočjo uveljavljana prispevka v naravi, ki ga društva lahko koristijo.

- **O doseganju cilje programa in indikatorjev programa.**

Izvajanje pristopa CLLD na območju LAS DBK poteka v skladu z zastavljenimi cilji znotraj strategije. Potencialni prijavitelji morajo pri pripravi projektnih vsebin slediti kazalnikom in neposredno vplivati na realizacijo kazalnika ukrepa na katerega s svojimi projektom kandidirajo. V tem obdobju so se kazalniki uspešno realizirali. Nekoliko slabša realizacija je znotraj prvega tematskega področja ustvarjanje novih delovnih mest, kjer bo potrebno več dela s iskanjem potencialnih nosilce projekta.

- **O učinkovitosti tehnične izvedbe programa.**

Vse tehnične in administrativne naloge v zvezi z izvajanjem pristopa CLLD znotraj območja LAS DBK izvaja vodilni partner Razvojni center Novo mesto d.o.o s pridruženim partnerjem Razvojno informacijskim centrom Bela krajina. Za vse potencialne prijavitelje so bile organizirane delavnice na terenu. Na delavnicah so bile podane splošne informacije o izvajanju pristopa CLLD, kar se je izkazalo, da je za pripravo kvalitetnih projektov premalo. Tudi zaradi zahtev pri izvajanju pristopa CLLD v tem programskem obdobju, ki narekujejo ciljno usmerjenost projektov in osredotočenost na uresničevanje kazalnikov. Kar je bistvena razlika s prejšnjim programskim obdobjem, kjer se je zahtevala čim večja »širina projektov«.

Težave so nastajale tudi pri izpolnjevanju prijavnice, saj zahteva poleg znanja priprave in vodenja EU projektov, tudi poznavanje strategije LAS DBK, njenih ciljev in kazalnikov.

Kot najbolj učinkovito se je izkazalo individualno delo, tako pri iskanju potencialnih idej v okolju, kot v nadaljevanju priprava projektnih predlogov. Brez sodelovanja strokovnih služb pri pripravi predlogov, bi bila realizacija oddanih projektov na ARSKTRP veliko slabša.

4.2 Splošna priporočila

- Glede na to, da so sredstva LEADER/CLLD predvsem namenjena društvom in NVO, je smiselno razmišljati o nižji minimalni vrednosti projektov npr. 5.000,00 EUR. Vendar je potrebno vztrajati na partnerskih projektih, ki morajo odražati širši družbeni načrt in morajo zadostiti ostalim načelom izvajanja programa LEADER.
- Z investicijskimi projekti je smiselno nadaljevati naprej, vendar se morajo investicije obvezno kombinirati z mehкими vsebinami npr. razvoj novih produktov v smislu storitev, programov itd., ki bodo dali vsebino zgrajeni investiciji.
- Razpršenost in različna vsebina projektov ni slaba, vendar morajo biti projekti ciljno usmerjeno. Koncentracija projektnih vsebin prispeva k večjemu ustvarjanju dodane vrednosti. Npr. projekte turistične vsebine je potrebno povezati v celovit produkt, ki se bo tržil; povezati projekte na temo lokalne pridelave in samooskrbe, ponuditi izdelke na lokalnih tržnicah; organizirane prireditve povezati v koledar prireditev LAS DBK. Razvoj novih produktov v okviru projektov mora biti povezana tudi z iskanjem potrošnikov oz. z izhodom za trženje.

- Projekte, ki vključujejo izgradnjo male turistične infrastrukture (Nordijska hoja na podeželju,; Ureditev ogledne točke črnega močerila, KP Lahinja, Mirnopedški Slakov center, Park mokronožcev Mokronog, Pump track steza Mirna); je nujno potrebno povezati s podjetniško iniciativo. Vzpostavljena infrastruktura, brez podjetniških vsebin, ne prinaša dodane vrednosti in ne ustvarja novih delovnih mest.
- Razvojna jedra znanja (Akademija za inovativni turizem, Povezave ponudnikov Dolenjske), ki so bila v preteklem obdobju oblikovana s pomočjo sredstev CLLD je potrebno izkoristiti, kot podporno okolje tako za pripravo projektov CLLD, kot za pripravo projektnih vsebin s katerimi bodo upravičenci kandidirali na razpisana sredstva Programa razvoj podeželja. Vzpostaviti bo potrebno projektno skupino strokovnjakov z znanjem EU projektiranjem in poznavanjem Programa razvoja podeželja.
- LAS DBK mora pri prijaviteljih spodbuditi željo po iskanju novih, inovativnih projektnih vsebinah in pristopih, ki bodo zanimivi tudi za ostale LAS na območju Slovenije, kar je pomembno tudi z vidika priprave projektov sodelovanja. Le inovativne vsebine bodo pritegnile k sodelovanju tudi ostale LAS. To bo LAS dosegel z organizacijo delavnic, ogledov dobrih praks.
- Večji poudarek mora biti dan na vključevanje mladih, starejših, ranljivih ciljnih skupin in Romov v izvajanje projektov CLLD. S tem ciljem se mora LAS povezati z društvi in zavodi, ki imajo stik z navedenimi ciljnimi skupinami.

PRILOGA 1 – PREGLED REALIZACIJE CILJEV IN KAZALNIKOV PO PROJEKTIH IN JAVNIH POZIVIH

1. JAVNI POZIV - SREDSTVA EKSREP

Vlagatelj/nosilec operacije	Naziv operacije	URKEP	CILJ	KAZALNIK
Občina Šmarješke Toplice	Nordijska hoja na podeželju	2.B	TP 2/C3; TP2/C4	R6/1; R9/1
Občina Škocjan	Zeliščarski center jugovzhode Slovenije	2.A	TP2/C3; TP2/C4	R5/1; NDM1/2.A
Dom starejših občanov Metlika	Center aktivnosti - Srebrni dvor	2.A	TP2/C3; TP2/C4	R5/1, NDM1/2.A
Občina Mokronog-Trebelno	Medgeneracijska škratodežela Mokronog	2.B	TP2/C3; TP2/C4	R6/1; NDM1/2.B
RIC Bela krajina	Interpretacija naravne in kulturne dediščine v Krajinskem parku Lahinja	2.C	TP2/C4; TP3/C5	R9/1; R10/1
Občina Mirna	Učenje in gibanje za okolje	2.B	TP2/C3; TP2/C4	R6/1; NDM1/2.B
Zupančič Črnomelj d.o.o.	Predstavitve in varstvo človeške ribice, na primeru črne človeške ribice v Beli krajini	3.A	TP2/C4; TP3/C5; TP4/C7	R9/1; R10/1; R13/1
Občina Mirna Peč	MIRNOPEŠKI SLAKOV CENTER	2.A	TP2/C3; TP2/C4	R5/1; R9/1; NDM1/2.A
Dežela kozolcev d.o.o.	Oživitev kozolcev	2.C	TP2/C4	R9/1
Goran Pevec s.p.	HIŠA DRUŽENJA IN DOBROT DOLENJSKE	2.C	TP2/C4; TP4/C7	R9/1; R13/1; NDM/2.C
Zadruga SUPLIMI z.o.o.	Povečanje samooskrbnosti z naravnimi potenciali Bele krajine	1.B	TP1/C1	R3/3
ZIK Črnomelj	Medgeneracijski vrt	4.B	TP4/C7	R13/1
SKUPAJ				

KAZALNIKI:	REZULTATI
R3	1
R5	3
R6	3
R7	1NDM
R9	5
R10	2
R13	3

1. JAVNI POZIV – SREDSTVA ESRR

Vlagatelj/nosilec operacije	Naziv operacije	UKREP	CILJ	KAZALNIK
Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mest	Mreža lokalnih ponudnikov podeželskih dobrot	1.C	TP1/C2	R4/1; NDM1/1.C
FOŠ Fakulteta za organizacijske študije NM	Odprta akademija za inovativni turizem	1.A	TP1/C1	R2/1, NDM1/1.C
ZTR Temeniške in Mirnske doline	Razvoj in promocija kolektivne blagovne znamke in vzpostavitev mreže lokalnih ponudnikov	1.C	TP/C2	R/4; NDM1/1.C
GTM Gostinstvo in turizem d.o.o.	"Kolpa e-bike" Alternativna mobilnost ob reki Kolpi	3.B	TP3/C6	R11/1
SKUPAJ				

KAZALNIKI	REZULTATI
R1	1 (NDM 1.A)
R2	1
R4	2
R11	1
NDM	1.C

2. JAVNI POZIV – PROBLEMSKO OBMOČJE

Vlagatelj/nosilec projekta	Naziv projekta	Ukrep	SKLAD	Kazlnik
KUD Notarima Črnomelj	Ohranjanje tradicionalnih znanj v glasbi in izkustveno učenje pri mladih, starejših in osebah s posebnimi potrebami	4.B	TP2/C3	R13/1
GAČE d.o.o., Semič	Vrnimo Gače otrokom	2.C	TP2/C2	R9/1
Občina Metlika	Hiša dobrot Bele krajine	1.C	TP1/C1	R4/1
RIC Bela krajina	Igriče znanja in druženja v Dobličah	2.B	TP2/C3	R6/1; R13/1
RIC Bela krajina	Vzpostavitev in interpretacija učne poti Nerajski lugi	2.B	TP2/C3; TP2/C4	R6/1; R9/1

KAZALNIKI:	REZULTATI
R4	1
R6	2
R9	2
R13	2

PROJEKTI SODELOVANJA

Vlagatelj/nosilec projekta	Naziv projekta	Ukrep	SKLAD	Kazlnik
LAS DBK	Zgodbe rok in krajev	19.3	ESRR	
LAS DBK	Zaposlitvene priložnosti na kmetijah	19.3	TP1/C2, TP2/C3; TP3/C5, TP4/C7	R2/1; R.3/1; R6/2; R10/1; R13/1
LAS DBK	Novi izzivi slovenske drobnice	19.3	TP1/C2; TP2/C4; TP3/C5; TP4/C7	R3/1; R9/1; R10/1; R13/1
LAS DBK	Z roko v roki do zdrave prehrane	19.3	TP1/C2; TP2/C3; TP4/C7	R.3/1; R5/1; R13/1

KAZALNIKI	REZULTATI
R1	
R2	1
R3	3
R4	
R5	1
R6	2
R7	
R8	
R9	1
R10	2
R11	
R12	
R13	3